

Pomôcka
pre stanovenie prevencie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri lesnej práci
v technologickom protokole

1. ÚVOD

Práca v lese s použitím lesnických strojov, technológií a pracovných postupov, a tiež aj výkon tejto práce mimo lesného priestoru, je **rizikovou** pracovnou činnosťou. Poškodeniu zdravia pri tejto práci možno predísť vhodnou prevenciou a bezpečnostnými opatreniami.

Účelom tejto pomôcky je poskytnúť detailnejšie **informácie o prevencii** v bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v lese a pri práci s lesníckymi strojmi, zariadeniami a pracovnými postupmi. Tieto informácie sú určené pre všetkých

- zamestnávateľov, ktorých zamestnanci vykonávajú prácu v lese (ďalej „zamestnávateľ“),
- samostatne podnikajúce fyzické osoby (živnostníkov), ktorí vykonávajú prácu v lese (ďalej „živnostník“), a
- zamestnancov v lesnom hospodárstve.

Všetci zamestnávatelia a primerane aj všetci živnostníci musia opatrenia potrebné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci konkretizovať v technologickom protokole. Technologický protokol sú povinní vypracovať osobitne pre každú jednotlivú konkrétnu lesnú prácu (napr. ťažbu, sústreďovanie, ...) a osobitne pre každé konkrétne lesné pracovisko v lesnom prostredí.

Zámerom tejto pomôcky je podať širšie informácie o opatreniach na zabezpečenie ochrany života a zdravia pri práci v lese, ale predovšetkým informáciu uvedenú v bodoch 3, 6, 7, 13, 14 a 15 o realizácii prevencie v lesnej práci podľa § 2 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 46/2010 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri lesnej práci a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností a na obsluhu niektorých technických zariadení (ďalej „vyhláška č. 46/2010 Z. z.“).

[Vyhláška č. 46/2010 Z. z.](#) je sprístupnená aj na webovom sídle Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Vyhláška č. 46/2010 Z. z. vykonáva základné a všeobecné opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré sú ustanovené v zákone č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (ďalej „zákon č. 124/2006 Z. z.“).

[Zákon č. 124/2006 Z. z.](#) je sprístupnený aj na webovom sídle Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

2. ÚČEL BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI PRÁCI

Jedinou úlohou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je **predísť pracovným úrazom a chorobám z povolania**, ktoré poškodzujú zamestnancov, ich rodiny a majú tiež negatívny finančný vplyv na zamestnávateľov.

Zamestnávatelia sú povinní preto vykonať všetky opatrenia potrebné na ochranu života a zdravia ich zamestnancov pri každej práci, ktorú vykonávajú. **Aj živnostníci sú rovnako povinní** vykonať všetky opatrenia nevyhnutné na ochranu svojho života a zdravia pri práci.

3. RIZIKÁ LESNEJ PRÁCE A BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA PRI LESNEJ PRÁCI

Pri lesnej práci a pri práci s použitím lesníckych strojov a technológií (ďalej „lesná práca“) vznikajú až príliš často ľahšie pracovné úrazy, vážne pracovné úrazy (s ťažkou ujmom na zdraví a smrteľné pracovné úrazy), choroby z povolania, invalidita.

Riziková lesnej práce je zapríčinená hlavne:

- **meniacimi sa podmienkami** na jednotlivých pracoviskách – tieto zmeny vyplývajú z konkrétneho lesného terénu a aktuálnej poveternostnej situácie,
- **charakterom pracoviska**, ktoré sa nachádza vo voľnom teréne,
- **sťaženými pracovnými podmienkami**, ktoré sú dôsledkom často až extrémnych terénnych a klimatických podmienok,
- **stavom a vlastnosťami používaných strojov a zariadení** charakterizovaných existenciou viacerých nebezpečenstiev, ktoré vyplývajú z ich konštrukcie a spôsobu používania a ktoré priamo ohrozujú život a zdravie ich obsluhy a tiež iných osôb,

- **zložitou a rizikovou používaných technologických postupov**, ktorých súčasťou sú uvádzané faktory a nebezpečenstvá,
- **vysokou fyzickou a psychickou námahou** osôb vykonávajúcich práce v lese a osôb pracujúcich s lesníckymi strojmi a zariadeniami.

Pri jednotlivých lesných prácach existujú rôzne zdroje **rôznych fyzikálnych** (hlavne mechanických), **chemických a biologických nebezpečenstiev**, ktoré počas práce môžu poškodiť zdravie. Ich príklady spolu s príkladmi možných ochranných opatrení sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Nebezpečenstvá, riziká	Ochranné opatrenia zohľadňujúce (eliminujúce) riziká
Šmykľavý povrch (pošmyknutie) a nerovný terén (zakopnutie, pád z výšky alebo do hĺbky)	<ul style="list-style-type: none"> • obuv s podrážkou proti šmyku • vhodná organizácia práce • označenie nebezpečenstva
Pád, úder alebo pritlačenie drevom (ťažným, zaveseným, podrezaným, suchárom, hnilým, pri samovoľnom pohybe na svahu, odvetvovaným, pri ručnej manipulácii, pri sústreďovaní, uloženým drevom,...)	<ul style="list-style-type: none"> • príprava pracoviska (napr. ústupovej cesty odstránenie suchárov) • výber čo najbezpečnejšej technológie a postupu práce (napr. nespilovať strom, o ktorý je zavesený podpílený strom, nešpal-kovať) • nevykonávať lesnú prácu na svahu na dvoch a viacerých pracoviskách pod sebou • dozor na pracovisku • do bezpečnej výšky uložená hromada dreva a zaistená proti rozvaleniu
Pritlačenie ručným náradím (sochor, obracák, spínač kmeňa, pri ťažbe a ručnej manipulácii s drevom, ...)	<ul style="list-style-type: none"> • dostatočná vzdialenosť medzi dvoma odvetvovanými alebo skracovanými kmeňmi
Ostrá pílová reťaz, píla. krovinorez, sekera (porezanie ostrými nástrojmi)	<ul style="list-style-type: none"> • vhodná organizácia práce • reťazová píla vybavená bezpečnostnými prvkami, napr. fungujúcou bezpečnostnou brzdou • bezpečný stav a zakrytie nástroja

	<ul style="list-style-type: none"> • prenášanie nástrojov so zakrytými ostrými (reznými) časťami
Hluk, vibrácie, škodlivé výfukové plyny pri práci s motorovou reťazovou pilou	<ul style="list-style-type: none"> • funkčný a bezpečný stav zariadenia • správne nabrúsená pílová reťaz • neopotrebované náhonové koliesko • pravidelná údržba
Horúce časti používaných strojov (popálenie)	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečný stav reťazovej píly
Pritlačenie používanými strojmi a zariadeniami	<ul style="list-style-type: none"> • vhodná organizácia práce • nezdržiavať sa v operačnom priestore mechanizmov
Nadmerná fyzická záťaž pri práci	<ul style="list-style-type: none"> • použitie mechanizmov • vhodná organizácia práce • správna manipulácia s bremenom
Prach, nadmerné teplo alebo chlad, blesk	<ul style="list-style-type: none"> • osobné ochranné pracovné prostriedky • vhodné oblečenie • pitný režim • organizácia práce – nepracovať počas búrky
Poštípanie hmyzom, uhryznutie divým zvieratom	<ul style="list-style-type: none"> • vhodné oblečenie • použitie repelentov • preventívne očkovanie • dozor na pracovisku • vhodná organizácia práce
.....

K ochranným opatreniam uvedeným v predchádzajúcej tabuľke **patria aj** iné spôsoby ochrany zdravia, ale **vždy** k nim **patrí aj**

- dodržiavanie bezpečného pracovného postupu,
- dostatočná pozornosť a sústredenosť na vykonávanú prácu zo strany zamestnanca a živnostníka,
- používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, napr. pri ťažobnej činnosti najmä ochranu hlavy (ochranné prilby), tváre (ochranný štít), sluchu (chrániče sluchu),

rúk (antivibračné rukavice) a nôh (nohavice s vložkou proti porezaniu, protišmyková obuv so špicou vystuženou tužinkou),

- dostatočne dlhý pracovný čas (dostatočná norma spotreby práce) na vykonanie lesnej práce – neúkolovať prácu.

4. ČASTÉ PRÍČINY PRACOVNÝCH ÚRAZOV

Nedodržanie zásad bezpečnej práce pri manipulácii s drevom, sústreďovaní dreva, pri používaní krovinorezov, ale najmä pri ťažbe dreva, patrí medzi veľmi **časté príčiny vzniku pracovných úrazov** pri lesnej práci. Pracovné úrazy vznikajú najmä ak zamestnanci a živnostníci pri práci používajú tieto zakázané činnosti:

- spilovanie stromu na už zavesený strom,
- uvoľňovanie zaveseného stromu podrezávaním,
- spilovanie stromu s priemerom nad 15 cm bez smerového zárezu,
- pohyb osôb v bezprostrednej blízkosti pohybujúcich sa mechanizmov,
- práca dvoch osôb pri odvetvovaní jedného spíleného stromu.

5. SPRÁVANIE SA ZAMESTNANCA A ŽIVNOSTNÍKA PRI VYKONÁVANÍ LESNEJ PRÁCE

K bezpečnej a zdravia neohrozujúcej lesnej práci podstatnou mierou prispieva aj správanie sa zamestnanca a živnostníka, ktorí vykonávajú túto prácu. Bez ich aktívnej bezpečnej práce sú nedokonalé akékoľvek preventívne i ochranné opatrenia proti poškodeniu zdravia. **Každý zamestnanec a živnostník počas výkonu lesnej práce je povinný:**

- vykonávať len tie práce, na ktoré bol určený,
- dbať o vlastnú bezpečnosť i bezpečnosť iných osôb dotknutých jeho konaním,
- pracovať len s bezpečnými zariadeniami a používať len určené bezpečné pracovné postupy,
- dodržiavať bezpečnostné predpisy a zásady bezpečnej práce, s ktorými bol oboznámený,
- používať osobné ochranné pracovné prostriedky.

Ak zamestnanec a živnostník pri lesnej práci nemôžu dodržať uvedené princípy, **sú povinní nezačať pracovať**, resp. **prerušiť prácu** a oznámiť to nadriadenému, príp. sami sa postarať, aby tieto princípy bolo možné dodržiavať.

6. ZÁKLADNÉ OPATRENIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI LESNEJ PRÁCI

Základné opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré sa musia používať aj pri lesnej práci, ustanovuje zákon č. 124/2006 Z. z. Ďalšie a tiež podrobnejšie opatrenia ustanovujú osobitné právne predpisy a slovenské technické normy, napr. pre pracovné prostriedky a osobné ochranné pracovné prostriedky, o hluku a vibráciách v práci a pod.

Základné povinnosti zamestnávateľov a živnostníkov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa zákona č. 124/2006 Z. z., ktoré sa realizujú aj **pri prácach v lese**, sú predovšetkým tieto:

- **určiť a vyhodnotiť vplyv na bezpečnosť práce tých nebezpečných pracovných faktorov, ktoré pri danej práci môžu poškodiť zdravie.** Nebezpečným faktorom je napr. padajúci suchý konár, ostrá pílová reťaz, padajúce manipulované drevo, uhryznutie divým zvierat'om, pád do hĺbky, silný mráz;
- **určiť tie pracovné situácie, počas ktorých nebezpečné pracovné faktory môžu poškodiť zdravie.** Úlohou je vymedziť ohrozenie, tzn. určiť pracovnú činnosť, pri ktorej môže nebezpečný pracovný faktor poškodiť zdravie, napr. spilovanie zaveseného stroju, odvetvovanie dreva, približovanie dreva na svahu, nakladanie dreva na odvozný prostriedok, pošmyknutie pri chôdzi;
- **posúdiť (vyhodnotiť), aké veľké je riziko poškodenia zdravia pri danej práci a ak existuje, určiť aké je riziko veľké.** Úlohou je určiť
 - ako často sa osoba vykonávajúca lesnú prácu ocitne v takej pracovnej situácii, že môže byť ohrozené jej zdravie (napr. často, menej často, ojedinele),
 - určiť aké poškodenie zdravia v danej situácii môže vzniknúť (menej vážne, závažné, smrteľné), napr. pri každom spilovaní hrozí smrteľné zranenie, pri odvetvovaní hrozí porezanie i zavalenie drevom;

- **určiť konkrétne preventívne a ochranné opatrenia proti poškodeniu zdravia a vykonať ich**, napr. v blízkosti spilovaného stromu sa nesmú nachádzať iné osoby okrem pilčíka a jeho pomocníka, pri odvetvovaní nesmú sa dole na svahu pod drevom nachádzať žiadne osoby, zabezpečiť preventívne očkovanie osôb vykonávajúcich lesné práce, a pod.;
- **určiť bezpečné pracovné postupy** – na vykonávanie konkrétnej lesnej práce na konkrétnom pracovisku spracovať a dostatočne konkretizovať bezpečnostné pokyny pre prácu a uviesť ich v technologickom protokole;
- **poskytnúť potrebné osobné ochranné pracovné prostriedky** na ochranu života a zdravia, **používať ich a udržiavať** vo funkčnom a hygienickom stave;
- **oboznámiť (informovať) pred začatím práce na konkrétnom pracovisku** zamestnancov v zmysle § 7 zákona č. 124/2006 Z. z. a živnostníci sa sami musia oboznámiť v zmysle § 12 ods. 4 zákona č. 124/2006 Z. z. najmä s
 - ✓ nebezpečenstvami a rizikami lesnej práce, ktorá sa bude vykonávať,
 - ✓ bezpečnými pracovnými postupmi na vykonanie tých lesných prác (pozri bod 13), ktoré sa budú robiť v ten pracovný deň,
 - ✓ údajmi a informáciami (pozri bod 10 a 12) o danej lesnej práci na konkrétnom pracovisku, ktoré sú potrebné na bezpečné vykonávanie tejto lesnej práce,
 - ✓ informáciami o postupe po vzniku mimoriadnej udalosti (najmä pracovného úrazu), komu a ako sa táto udalosť ohlási a ako sa poskytne prvá pomoc;
- **oboznámiť zamestnancov vykonávajúcich lesnú prácu o zakázaných (nedovolených) pracovných postupoch** pri výkone tejto konkrétnej lesnej práce, napr. na svahu nemožno vykonávať prácu pod sebou, **upozorniť zamestnancov a vyžadovať, aby nevykonávali zakázané pracovné postupy**;
- **kontrolovať** dodržiavanie určených bezpečnostných opatrení a predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri lesnej práci **primerane často**, resp. zabezpečiť stály dozor, ak je to potrebné, a vyžadovať dodržiavanie týchto opatrení a predpisov (pozri bod 13 písm. f) a bod 14);

- **spolupracovať navzájom** pri zabezpečovaní bezpečnostných opatrení, ak na jednom pracovisku spoločne pracujú zamestnanci viacerých zamestnávateľov alebo viacerí živnostníci;
- ...

7. ZÁSADY PREVENČIE V OBLASTI BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI PRÁCI

Preveniou je systém viacerých potrebných opatrení plánovaných a realizovaných pre každú činnosť vykonávanú zamestnávateľom a živnostníkom. Opatrenia sú zamerané na

- vylúčenie alebo obmedzenie poškodenia zdravia počas práce,
- vylúčenie alebo obmedzenie faktorov pôsobiacich pri vzniku pracovných úrazov a chorôb z povolania,
- uplatňovanie bezpečného správania sa po poškodení zdravia a zvládnutie takej situácie, najmä poskytnutie prvej pomoci poškodenému a zabezpečenie následnej lekárskej pomoci.

Zamestnávatelia a živnostníci sú povinní uplatňovať všeobecné zásady prevencie pri vykonávaní opatrení nevyhnutných na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Tieto opatrenia zahŕňajú aj zabezpečenie informácií, školení a organizácie práce a potrebných materiálnych, ľudských a finančných prostriedkov.

Zamestnávatelia a živnostníci sú povinní vykonávať tieto všeobecné preventívne opatrenia v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa § 5 zákona č. 124/2006 Z. z.:

- vylúčiť (odstrániť) nebezpečenstvá**, ktoré počas práce môžu ohroziť zdravie a odstrániť alebo aspoň minimalizovať riziko poškodenia zdravia vyplývajúce z nebezpečenstiev;
- určiť veľkosť rizika poškodenia zdravia**, ktoré existuje počas používania pracovných prostriedkov, materiálov, látok, pracovných postupov a pracovných priestorov. Pracovnými prostriedkami sú stroje, zariadenia, prístroje, nástroje a pod., ktoré sa používajú v práci;
- odstrániť nebezpečenstvá čo najbližšie pri miestach ich vzniku**, napr. zakryť ostré a rotujúce časti strojov a prístrojov;
- uprednostniť kolektívne ochranné opatrenia**, ktoré ochráni viac osôb (takým opatrením je napr. zamedziť vstup do ohrozeného priestoru, chrániť píllovú reťaz ochranným puz-

drom) pred individuálnymi ochrannými opatreniami, ktoré ochráni len jednu osobu (je ním napr. používanie osobného ochranného pracovného prostriedku);

- e) **nahradiť nebezpečné práce**, pri ktorých je riziko poškodenia zdravia, **bezpečnými** prácami alebo prácami, pri ktorých je menšie riziko poškodenia zdravia;
- f) **prispôbiť spôsob vykonania práce fyzickým a psychickým schopnostiam konkrétneho zamestnanca (živnostníka)** a využiť pri tom poznatky aktuálneho vedeckého a technického pokroku;
- g) **zohľadniť ľudské schopnosti, vlastnosti a možnosti** pri zabezpečovaní pracoviska, výbere pracovného prostriedku, pracovných postupov a výrobných postupov, a tak vylúčiť alebo zmierniť účinky škodlivých faktorov práce, namáhavej práce a jednotvárnej práce na zdravie zamestnanca;
- h) **plánovať a vykonávať prevenciu** zavádzaním bezpečných pracovných prostriedkov, technológií a metód organizácie práce, skvalitňovaním pracovných podmienok;
- i) **vydávať písomné alebo ústne pokyny** na bezpečné vykonanie práce.

8. BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI LESNEJ PRÁCI

Všeobecné opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri lesnej práci ustanovuje zákon č. 124/2006 Z. z. Podrobnejšie opatrenia na ochranu života a zdravia pre lesnú prácu ustanovuje vyhláška č. 46/2010 Z. z.

9. ČO JE LESNÁ PRÁCA NA ÚČELY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI PRÁCI?

Lesnou prácou podľa § 1 písm. a) vyhlášky č. 46/2010 Z. z. je

- **práca vykonávaná na lesných pozemkoch**, a to ťažba dreva, sústreďovanie dreva, manipulácia s drevom, uskladňovanie dreva, odvoz dreva, nakladanie a vykladanie dreva, zber semien a semennej suroviny z vysokých stojacich stromov,

a tiež

- **práca vykonávaná na inom pozemku ako na lesnom pozemku, pri ktorej sa však používajú pracovné postupy a technické zariadenia (pracovné prostriedky), ktoré sa používajú pri práci vykonávanej na lesnom pozemku** – ide napr. o používanie ručnej motorovej reťazovej píly pri údržbe parkov, sadov, plôch priliehajúcich ku komuni-

káciám alebo železničnej dráhe, na brehoch vodných tokov, v skladoch dreva, podobne ide o skladovanie dreva, atď.

Lesná práca sa vykonáva v jednotlivých kategóriách lesov (napr. ochranných, kúpeľných, vojenských) a v lesných porastoch (v súbore rastúcich stromovitých drevín, krovitých drevín alebo ich zmesí) na lesných pozemkoch.

Lesnými pozemkami sú najmä

- pozemky s lesnými porastmi,
- pozemky, ktoré sú dočasne bez lesných porastov pri ich obnove alebo po vykonaní ťažby,
- pozemky, na ktorých sú zriadené lesné škôlky alebo semenné sady,
- pozemky bez lesných porastov, ktoré slúžia na účely lesného hospodárstva a sú pre jeho činnosť nevyhnutné, napríklad lesné cesty, zväžnice, lesné sklady.

Pracoviskom je priestor, v ktorom sa vykonáva lesná práca, napr. priestor vymedzený na spilovanie či stínku, priestor na približovanie a skladovanie dreva a pod.

Pracovným miestom je časť pracoviska, napr. miestom, na ktorom sa odvetvuje spílený strom, miestom na výrobu sortimentov, a pod.

10. ČO JE TECHNOLOGICKÝ PROTOKOL?

Technologický protokol sú písomne vyhotovené pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri lesnej práci, ktoré určujú postup na bezpečné vykonanie konkrétnej lesnej práce.

V technologickom protokole sa teda predpisuje bezpečný pracovný postup pre tú-ktorú konkrétnu lesnú prácu, ktorá sa bude vykonávať na konkrétne špecifikovanom pracovisku. Tento bezpečný technologický postup lesnej práce musí vychádzať z/zo

- všeobecných zásad prevencie podľa § 5 zákona č. 124/2006 Z. z. aplikovaných na podmienky danej lesnej práce,
- podrobností k všeobecným zásadám prevencie, ktoré sú uvedené v § 2 vyhlášky č. 46/2010 Z. z. (pozri bod 13 až 15) a aplikovať ich na podmienky danej lesnej práce,

- existujúcich a predpokladaných možných nebezpečenstiev pri vykonávaní danej lesnej práce, tzn. eliminovať škodlivé a nebezpečné faktory práce vyskytujúce sa na pracovisku, ktoré počas výkonu danej lesnej práce môžu poškodiť zdravie.

Technologický protokol spracuje zamestnávateľ a živnostník **po vyhodnotení existujúcich a predpokladateľných nebezpečenstiev, ohrození a rizík poškodenia zdravia** pri vykonávaní tej-ktorej lesnej práce **a následnom výbere vhodného a najbezpečnejšieho spôsobu práce.**

Pri posudzovaní budúceho pracoviska, na ktorom sa bude vykonávať lesná práca, a pri zhotovovaní technologického protokolu musia úzko spolupracovať objednávateľ prác (napr. majiteľ lesného porastu) a zamestnávateľ alebo živnostník, ktorí budú vykonávať lesnú prácu.

Technologický protokol sa skladá z písomnej časti a grafickej časti.

Písomná (textová) časť technologického protokolu obsahuje skutočnosti (informácie a údaje) potrebné na bezpečné vykonávanie jednotlivých lesných prác. Ide napr. o tieto záležitosti: charakteristiku územia a pracoviska, určený spôsob lesnej práce, určené bezpečnostné opatrenia, spôsob dorozumievania sa, spôsob preberania pracoviska, meno určeného vedúceho pracovnej skupiny a osôb preberajúcich pracovisko, atď.

V grafickej (mapovej) časti technologického protokolu sa názorne vyznačí situácia v danom lesnom priestore, kde sa bude vykonávať lesná práca. Zakreslí sa poloha pracoviska, uvedú sa jeho výškové údaje a schematicky sa zakreslí priestorové ohraničenie pracoviska a susediacich pracovísk, východiskové miesto lesnej práce, smer a postup práce (ktorou môže byť napr. stínka na danom pracovisku), smer sústreďovania dreva, miesto a spôsob skladovania dreva na lesných skládkach, prístupové komunikácie, zväžnice. Vyznačia sa hranice ohrozeného priestoru, vyznačia sa miesta na umiestnenie bezpečnostných tabuliek a pod. **Grafická časť sa vždy vyhotovuje pre ťažbu dreva a pre sústreďovanie dreva.**

V praxi je technologický protokol často používaný v podobe všeobecného a vopred predtlačeneho formulára, ktorý je vyplňovaný a doplňovaný podľa špecifických podmienok tej-ktorej konkrétnej lesnej práce a konkrétneho lesného pracoviska (pozri prílohu č. 1). Pri nedostatku miesta sa k formuláru prikleďujú ďalšie listy, na ktorých sa uvedú príslušné údaje.

11. KTO A KEDY VYHOTOVUJE TECHNOLOGICKÝ PROTOKOL?

Technologický protokol vyhotovuje každý zamestnávateľ, ktorého zamestnanci budú vykonávať danú lesnú prácu. V rozsahu potrebnom pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci **vyhotovujú ho aj živnostníci**, ktorí budú vykonávať konkrétnu lesnú prácu na konkrétnom lesnom pracovisku.

Zamestnávatelia a živnostníci musia technologický protokol spracovať pred začatím vykonávania lesnej práce.

Technologický protokol sa vyhotovuje pre všetky lesné práce, najmä je dôležitý pri ťažbe a sústreďovaní dreva. Technologický protokol sa vyhotovuje osobitne **pre každú lesnú prácu vykonávanú na danom pracovisku**. Lesnou prácou je napr. mechanizovaná ťažba dreva, ťažba dreva ručným náradím, sústreďovanie dreva traktormi, lanovými dráhami, približovanie dreva koňmi.

Technologický protokol sa nevyhotovuje pre práce, ktoré sa vykonávajú na manipulačno-expedičných skladoch, pre ktoré je povinný ich prevádzkovateľ vypracovať písomný **prevádzkovo-bezpečnostný poriadok**. Prevádzkovo-bezpečnostný poriadok tiež obsahuje bezpečné pracovné postupy a bezpečnostné opatrenia pre všetky na ňom vykonávané pracovné činnosti a používané technické zariadenia.

12. PREDPOKLADY PREVENČIE A OCHRANY PRI LESNEJ PRÁCI

Ešte pred začatím vykonávania lesnej práce je nevyhnutné, aby zamestnávatelia a živnostníci navrhli a vykonali potrebné bezpečnostné (preventívne a ochranné) opatrenia technického, organizačného a personálneho rázu. Týmto opatreniami sú povinní eliminovať nebezpečenstvá vyskytujúce sa pri lesnej práci vykonávanej konkrétnymi zariadeniami na danom pracovisku.

Na ten účel, v záujme zabránenia poškodeniam zdravia osôb (zamestnancov a živnostníkov) vykonávajúcich lesnú prácu a zníženia počtu poškodení zdravia a ich závažnosti, musia zamestnávatelia a živnostníci poznať podmienky, ktoré existujú na budúcom pracovisku v konkrétnej lokalite, na ktorom sa bude vykonávať konkrétna lesná práca.

Je potrebné, aby **majiteľ lesa, obhospodarovateľ (správca) lesa alebo iný objednávateľ lesnej práce** poskytol zamestnávateľovi (a ten svojim zamestnancom) a živnostníkom, ktorí budú vykonávať lesnú prácu, všetky jemu dostupné informácie o lese a príslušnom pracovisku.

sku. Ide najmä o údaje o druhu a veku drevín, charaktere pracoviska, o jeho špecifikách, zvláštnostiach a existujúcich aj možných nebezpečenstvách a rizikách, ktoré sú mu známe, o stave porastu (najmä po snehovej alebo veternej kalamite alebo v porastoch poškodených záplavami), o blízkych stavbách a ochranných pásmach, výskyte zvierat, hmyzu, o použitých chemických prostriedkoch (napr. pri chemickej ochrane...), o najbližšom zdravotníckom zariadení na účely poskytnutia lekárskej prvej pomoci, o pokrytí pracoviska signálom mobilnej telefonickej siete a pod. **Z týchto informácií sa vychádza pri zostavovaní opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré sa uvedú v technologickom protokole.**

Príslušné informácie o lese a podmienkach, ktoré existujú na budúcim na lesnom pracovisku v konkrétnej lokalite, na ktorom sa bude vykonávať konkrétna lesná práca sú v praxi často súčasťou všeobecného a vopred predtlačeneho formulára záznamu o odovzdaní lesného pracoviska, ktorý je vyplňovaný a doplňovaný podľa špecifických podmienok konkrétnej lesnej práce a lesného pracoviska (pozri prílohu č. 4).

13. JEDNOTLIVÉ PODROBNOSTI O PREVENCIÍ V LESNEJ PRÁCI

Základy prevencie v bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci ustanovené v § 5 zákona č. 124/2006 Z. z. rozpracúva na podmienky lesnej práce § 2 ods. 2 vyhlášky č. 46/2010 Z. z. Toto ustanovenie upravuje detailnejšie požiadavky o prevencii poškodenia zdravia vzhľadom na špecifické podmienky, v ktorých sa môže vykonávať konkrétna lesná práca. **Ďalšie opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri vykonávaní jednotlivých druhov lesnej práce sú uvedené najmä v prílohách vyhlášky č. 46/2010 Z. z.**

Technologický protokol je návod na bezpečnú prácu, preto musí obsahovať pokyny, ako lesnú prácu bezpečne vykonať a ako sa pri práci bezpečne správať. Tieto pokyny sú spravidla stručné, ale dostatočné vzhľadom na kvalitu určených opatrení potrebných na zaistenie ochrany života a zdravia osôb.

Z požiadaviek na prevenciu pri lesnej práci podľa § 2 ods. 2 vyhlášky č. 46/2002 Z. z. a ďalej uvedených podrobností o týchto požiadavkách sa samozrejme použijú tie, ktoré sú príslušné pre konkrétnu lesnú prácu vykonávanú na konkrétnom pracovisku.

Efektívne vykonávanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a účinná prevencia sa musí zabezpečiť už pred začatím vykonávania konkrétnej lesnej práce, počas jej vykonávania i po jej skončení. **Zamestnávateľ a živnostník na ten účel musia v technologickom protokole:**

a) *Určiť opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorými eliminuje nebezpečenstvá a riziká vyplývajúce z pracoviska, pracovných úkonov, klimatických podmienok a možného ohrozenia zvieratami alebo hmyzom*

Pri určovaní opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pre konkrétnu lesnú prácu vykonávanú na konkrétnom pracovisku, musí zamestnávateľ a živnostník vziať do úvahy (zohľadniť) všetky tie okolnosti, ktoré sa pri práci vyskytujú alebo sa môžu počas práce vyskytnúť.

Na základe tých okolností, ktoré sa pri konkrétnej lesnej práci vyskytujú alebo sa môžu počas práce vyskytnúť a môžu spôsobiť úraz alebo iné poškodenie zdravia, zamestnávateľ i živnostník musia vybrať vhodné technické, organizačné a personálne opatrenia na zaistenie bezpečnej a zdravie nepoškodzujúcej práce pri ťažbe, sústreďovaní, manipulácii, uskladňovaní, prevoze dreva a pri zbere semien zo stojacích stromov. Musia teda vybrať a použiť konkrétnu **technológiu** na vykonanie konkrétnej lesnej práce a tej **technológii prispôbiť pracovný postup a potrebné opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci** tak, aby nedošlo k poškodeniu zdravia zamestnancov a živnostníkov, ktorí lesnú prácu vykonávajú ani iných osôb.

Pri posudzovaní rizika poškodenia zdravia počas výkonu lesnej práce sa veľmi často konštatuje zvýšené riziko poškodenia zdravia. Tento fakt sa musí zohľadniť v preventívnych organizačných opatreniach. Najmä sa na odmeňovanie **nepoužije úkolová mzda**, aby sa zvyšovaním pracovných výkonov nezvyšovalo ohrozenie bezpečnosti a zdravia zamestnancov a živnostníkov.

Pri spracúvaní technologického protokolu pre konkrétnu lesnú prácu je nevyhnutné **vylúčiť riziko poškodenia zdravia osôb vykonávajúcich lesnú prácu a tiež aj riziko poškodenia zdravia osôb nachádzajúcich sa v blízkosti pracoviska.**

V technologickom protokole určiť:

- **opatrenia potrebné na zaistenie bezpečného a zdravie nepoškodzujúceho spôsobu práce, a to podľa technológie, techniky a pracovného postupu, ktoré sa budú používať na výkon lesnej práce.**

Určenými preventívnymi a ochrannými opatreniami na bezpečné vykonávanie lesných prác, ktoré sú uvedené v technologickom protokole sa musí:

a.a.) Eliminovať riziko poškodenia zdravia vyplývajúce z charakteru pracoviska

Pri výbere a určovaní ochranných a preventívnych opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ich uvedení do technologického protokolu i pri ich realizácii počas vykonávania lesnej práce musia sa zohľadňovať a akceptovať tie okolnosti, ktoré sa vyskytujú **na danom pracovisku a v susediacich priestoroch**. Na ich zistenie je obvykle potrebné vykonať obhliadku priestoru budúceho pracoviska.

Určujúcim faktorom charakteru pracoviska, ktorý sa musí zohľadniť v technologickom protokole, je najmä:

▪ ***Vplyv polohy a stavu pracoviska, jeho ohraničenie, prístupnosť a povahu povrchu***

Eliminujú sa riziká vyplývajúce z lokalizácie pracoviska, jeho dostupnosti (prístupné, ťažšie prístupné, neprístupné), rozľahlosti, charakteru povrchu (najmä jeho únosnosti), členitosti a zvláštností (terénnych prekážok, zrázov, výmoľov, ...). Tieto charakteristiky sú dôležité pre výber vhodných technológií a pracovných prostriedkov na vykonanie lesnej práce a pre voľbu konkrétneho spôsobu vykonania lesnej práce, umiestnenia skládok. Tiež sú významné na určenie organizačných opatrení, ktorým je napríklad vymedzenie ohrozeného priestoru, určenie bezpečných odstupových vzdialeností jednotlivých pracovísk a pracovných miest od seba, stanovenie smeru postupu prác, v prípade ťažby určenie smeru pádu stromu a pod.;

V technologickom protokole určiť:

- **preventívne a ochranné opatrenia potrebné na zaistenie bezpečného a zdravie nepoškodzujúceho spôsobu práce podľa polohy, stavu a prístupnosti pracovísk a pracovných miest a podľa povahy ich povrchu.**

▪ ***Zohľadniť (eliminovať) vplyv sklonu terénu pracoviska***

Eliminuje sa tento veľmi výrazný faktor ovplyvňujúci výber technológie a pracovných prostriedkov. Pri tom sa nevyhnutne musí dbať o dodržanie svahovej dostupnosti používaných strojov a mechanizmov (napr. pri sústredovaní dreva v terénoch s veľkým sklonom povrchu bude potrebné použiť lanové dopravné systémy a nie kolesové traktory). Vyšší sklon terénu spôsobuje možný samovoľný pohyb dreva dolu svahom a vylučuje tak súčasnú prácu na svahu pod sebou, obmedzuje pohyb

osôb, technických zariadení, mechanizmov a tiež výber pracovných postupov. Podľa svahovitosti sa musí napláňovať vykonávanie jednotlivých lesných prác;

V technologickom protokole určiť:

- **preventívne a ochranné opatrenia potrebné na zaistenie bezpečného a zdravie nepoškodzujúceho spôsobu práce podľa svahovitosti terénu pracovísk a pracovných miest a podľa druhu vykonávaných lesných prác.**

- *Zohľadniť (eliminovať) vplyv stavu a hospodárskeho tvaru lesa (vysoký, nízky), veku a stavu lesného porastu, vlastností drevín (najmä druh drevín, ich výšku a priemer kmeňov, zdravotný stav, poškodenie, hustota porastu)*

Vylúči či zníži sa vplyv týchto charakteristických znakov, ktoré výrazným spôsobom limitujú celkovú organizáciu práce i postupnosť vykonávania (nadväznosť) jednotlivých lesných prác z hľadiska potrebných bezpečnostných opatrení, a preto je nevyhnutné zohľadniť ich pri výbere opatrení potrebných na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Preto sa musí prihliadať na zdravotný stav drevín, ich poškodenie, prerastenie jedného stromu do druhého, naklonenie, stav koreňového systému i tvaru koruny stromu. Bezpečnostnými opatreniami sa musia tiež eliminovať možnosti samovoľného a neočakávaného pohybu či vyvolaného pohybu (najmä pádu poškodeného stromu alebo suchých konárov, zmeny polohy dreva, a pod.). V prípade výskytu suchárov alebo zlomov sa prednostne odstránia tieto stromy alebo ich časti. Výrazným faktorom pre bezpečnosť práce je aj zloženie, hustota a neprehľadnosť porastu, ktoré zvyrazňujú dôležitosť prípravy ústupovej cesty pri stínke.

Úplne osobitné pracovné postupy musia byť vybrané pre ťažbu suchých a nahnitých stromov, sústredených vývratov a polomov. Ťažba sa musí vykonávať pod stálym dozorom osoby ovládajúcej bezpečný spôsob ťažby a koordinujúcej túto lesnú prácu;

V technologickom protokole určiť:

- **preventívne a ochranné opatrenia potrebné na zaistenie bezpečného a zdravie nepoškodzujúceho spôsobu práce podľa hospodárskeho tvaru, stavu lesného porastu, zdravotného stavu drevín,**
- **začiatok a smer postupu prác.**

- **Zohľadniť (eliminovať) vplyv hospodárskeho spôsobu** (napr. *podrastový, výberkový, holorubný*)

Hospodársky spôsob ovplyvňuje výber technických zariadení, organizačné zabezpečenie i časovú nadväznosť vykonávania jednotlivých druhov lesnej práce, a tým sa priradia potrebné ochranné bezpečnostné opatrenia. Komplexné bezpečnostné opatrenia sa spravidla budú musieť aplikovať pri koncentrácii prác na malom priestore a všeobecne tiež pri intenzívnej i extenzívnej lesnej práci;

V technologickom protokole určiť:

- **preventívne a ochranné opatrenia potrebné na zaistenie bezpečného a zdravie nepoškodzujúceho spôsobu práce podľa použitého hospodárskeho spôsobu.**

- **Zohľadniť (eliminovať) vplyv polohy susediacich pracovísk a pracovných miest, na ktorých sa lesná práca vykonáva v rovnakom čase**

Nevyhnutné je vždy zohľadniť tento faktor výrazne ovplyvňujúci bezpečnosť pri výkone jednotlivých druhov lesnej práce. Zložitejšie technické a organizačné bezpečnostné opatrenia sa musia plánovať najmä pri súčasnej ťažbe a sústredovaní dreva na tom istom pracovisku i na susediacich pracovných miestach. Potrebné je vylúčiť prekryvanie sa ohrozených priestorov a dbať o dodržanie bezpečných priestorov a bezpečných vzdialeností potrebných na súčasné, ale bezpečné vykonávanie týchktorých lesných prác;

V technologickom protokole určiť:

- **preventívne a ochranné opatrenia potrebné na zaistenie bezpečného a zdravie nepoškodzujúceho spôsobu práce podľa susediacich pracovísk a pracovných miest a podľa druhu lesných prác na nich vykonávaných.**

- **Zohľadniť vplyv prístupových ciest na pracovisko, polohy zväžnic, susediacich lesných ciest, turistických chodníkov, vodných tokov**

Z hľadiska časovej organizácie pracovnej zmeny i prístupu na účely kontroly a poskytnutia lekárskej pomoci v prípade mimoriadnej udalosti je potrebné zohľadniť aj prístupnosť pracoviska (najmä vzdialenosť a dobu potrebnú na jeho dosiahnutie) a spôsob prístupu (peši, traktorom, ...) na konkrétne pracovisko.

Osobitne je dôležité zabezpečiť vhodné zariadenia a pracovné postupy pre lesné práce, ktoré budú vykonávané na brehoch vodných tokov, resp. z vodných tokov. Nevyhnutné je tiež osobitne zabezpečiť bezpečnosť zamestnanca a živnostníka vykonávajúcich lesnú prácu popri cesty a tiež aj bezpečnosť premávky na samotnej komunikácii, pozdĺž ktorej sa vykonávajú lesné práce;

V technologickom protokole určiť:

- **preventívne a ochranné opatrenia potrebné na zaistenie bezpečného a zdravie nepoškodzujúceho spôsobu práce podľa povahy v blízkosti sa nachádzajúcich ciest, zväznic, chodníkov, vodných tokov a pod.**

- *Zohľadniť vplyv susediacich technických zariadení (napr. lanoviek), priemyslových zariadení (napr. lomov, odpadových hospodárstiev), športových, kultúrnych a oddychových objektov, líniových stavieb (ciest, železníc, vodovodných vedení, plynovodov, vedení elektriny), ochranných pásiem a ľudských sídiel*

V technologickom protokole sa musia eliminovať riziká prameniace z týchto skutočností. Následne sa výkon lesných prác vykonávaných na lesnom pracovisku susediacom s uvedenými technickými zariadeniami zabezpečí tak, aby ani zamestnanec ani živnostník, ktorí ich vykonávajú, ani iné osoby neboli ohrozené na živote a zdraví. Nesmie dôjsť k hmotnej škode v dôsledku možného vzájomného kontaktu uvedených technických zariadení a lesnej práce. Ide napr. o práce pod vedením a v blízkosti vedenia elektrickej energie, pri cestnej komunikácii a pod. Rovnako nesmú riziká lesnej práce ohroziť susediace objekty.

V technologickom protokole určiť:

- **preventívne a ochranné opatrenia potrebné na zaistenie bezpečného a zdravie nepoškodzujúceho spôsobu práce podľa povahy v blízkosti sa nachádzajúcich objektov, technických zariadení, ciest a vedení.**

a.b.) Opatreniami eliminovať riziko poškodenia zdravia vyplývajúce z charakteru práce a pracovných úkonov

Charakterom práce, ktorý sa musí zohľadniť v technologickom protokole, sa rozumejú **okolnosti vykonávania lesnej práce** súvisiace so spôsobom vykonania tejto práce na danom pracovisku. Riziká poškodenia zdravia sú rôzne a súčasne aj skoro rovnaké pri

stínke tenkých stromov, pri ručnom odvetvovaní reťazovou pílou či sekerou, mechanizovanom sústreďovaní dreva či približovaní dreva konským pot'ahom, pri odvetvovaní a súčasnej výrobe sortimentov, pri spracovaní sústredených vývratov, pri spracovaní kalamitného dreva.

Pri výbere a určovaní ochranných a preventívnych opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v technologickom protokole musia sa akceptovať a zohľadniť tie okolnosti, ktoré sú **typické** pri výkone danej lesnej práce alebo **môžu sa** (neustále, občas alebo ojedinele) **pri nej vyskytovať**. Napríklad pri práci s motorovou pílou ide o výskyt vibrácií, hluku, o ohrozenie pohybujúcou sa pílovou reťazou, o možný pád spilovaného stromu alebo jeho časti (napr. konára) na pilčíka. Pri práci na svahu a pri odvetvovaní vždy existuje možnosť neočakávaného samovoľného pohybu dreva a pod.

Tu je tiež dôležité určiť **časovú postupnosť** (čo urobiť najskôr, čo neskôr) vykonávania jednotlivých prác na pracovisku (resp. susediacich pracoviskách), aby sa navzájom neohrozovali zamestnanci a živnostníci, ktorí ich vykonávajú. Musí sa teda predpísať poradie vykonávania prác, napr. vykonať jednu práca až po druhej alebo súčasne vykonať jednu aj druhú prácu a určiť na to bezpečné podmienky. Dôležité je najmä zohľadniť (zosúladiť) technologicky nadväzujúce (za sebou nasledujúce) práce a súčasne (v rovnakom čase) vykonávané práce na tom istom pracovisku, resp. vo vzájomnej blízkosti: Ide napríklad o ťažbu – odvetvovanie – sústreďovanie – odvoz – prácu vykonávanú na inom pracovisku na svahu pod dotknutým pracoviskom. **Veľmi rizikovým je tiež spoločný a nekoordinovaný pohyb mechanizmov, pot'ahov a osôb na pracovisku.**

Nevyhnutné je určiť osobitný bezpečný pracovný postup a v ňom zohľadniť výskyt **prác so zvýšeným rizikom**, ktoré sú reálne alebo možné na danom pracovisku. Prácami so zvýšeným rizikom je napr. uvoľňovanie zavesených stromov, spracúvanie polovývratov, vývratov a polomov, ťažbu a sústreďovanie strúchnivených a nahnitých stromov. Na ten účel sa musí určiť osoba, ktorá zabezpečí na pracovisku (ak to bude potrebné) príslušné a vhodné mechanizmy potrebné na vykonanie určitej lesnej práce a tiež určiť tieto mechanizmy a pracovné postupy, ktoré sa použijú na uvedený účel.

Pri zbere semien zo stojacich stromov sa musí eliminovať nebezpečenstvo práce vo výške, najmä pádu osoby, pádu konárov, príp. používaného náradia a zabezpečovacích prvkov. Tieto práce sa musia vykonávať len **v prítomnosti inej osoby** nachádzajúcej sa mimo ohrozeného priestoru, ktorá je, okrem iného, schopná poskytnúť prvú predlekársku pomoc, resp. privolať túto pomoc.

V technologickom protokole určiť:

- **preventívne a ochranné opatrenia potrebné na zaistenie bezpečného a zdravia nepoškodzujúceho spôsobu práce podľa vykonávanej lesnej práce a použitých technických zariadení a pracovných postupov,**
- **osobitné preventívne a ochranné opatrenia potrebné pre lesné práce so zvýšeným rizikom,**
- **postupnosť prác na tom istom pracovisku.**

a.c.) Opatreniami eliminovať riziko poškodenia zdravia vyplývajúce z klimatických podmienok a poveternostnej situácie

Predpokladané poveternostné podmienky je rovnako nevyhnutné zohľadniť pri tvorbe technologického protokolu. Plánované bezpečnostné opatrenia sa musia **aktualizovať pred skutočným začatím práce i počas ich vykonávania** vzhľadom na skutočnú poveternostnú situáciu. Poveternostným podmienkam sa musí prispôbiť organizácia práce, stanovenie ochranných opatrení a tiež vykonávanie lesnej práce, nakoľko podstatne predurčujú bezpečnosť a ochranu zdravia pri vykonávaní tej-ktorej lesnej práce. Ide o zvýšenú možnosť pošmyknutia sa v mokrom prostredí alebo na zľadovatennom teréne, o nepredvídateľný pohyb práve spilovaného stromu vplyvom silného vetra, o možný pohyb dreva na podmočenej ploche, o riziko vyplývajúce zo zasiahnutia bleskom počas búrky a pod.

Najmä po vzniku extrémnych poveternostných podmienok (napr. silný vietor, mráz) je potrebné prerušiť vykonávanie lesnej práce. Pri silnom vetri, pri námraze, za búrky sa nesmie pracovať vo výškach, napr. pri zbere semien v korunách stromov, pri stavbe lanovky.

Aktuálne klimatické podmienky je tiež potrebné zohľadniť a zabezpečiť ochranu zamestnancov a živnostníkov pred nadmerným chladom a teplom (vhodným odevom), pred pošmyknutím sa (vhodnou obuvou).

V technologickom protokole určiť:

- **opatrenia na bezpečný výkon lesnej práce v existujúcich a možných poveternostných a klimatických podmienkach.**

a.d.) Opatreniami eliminovať riziko poškodenia zdravia zvieratami a hmyzom

Pri plánovaní a príprave lesnej práce, pri výbere a vykonávaní opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia osôb vykonávajúcich lesnú prácu je v technologickom protokole nevyhnutné zohľadniť výskyt divej, najmä dravej a infikovanej (napr. prenosnými chorobami) zvere a hmyzu (najmä bodavého). V technologickom protokole napríklad:

- stanoviť vybavenie pracoviska technickým zariadením na zvukové odpudzovanie zvere,
- určiť oboznámenie zamestnancov a živnostníkov s tým, že v lokalite je taká zver či hmyz, s ich správaním sa i so zásadami bezpečného správania sa osôb pri kontakte so zvieratami a hmyzom v takej situácii, vybaviť zamestnancov i živnostníkov ochranným sprejom,
- zabezpečiť stály dozor na pracovisku a pod.

Odporúča sa obmedzovať výkon lesnej práce v teplom období (od mája do septembra) v oblastiach, v ktorých je vysoký výskyt kliešťov, zabezpečiť ochranu očkovaním, vhodným celotelovým oblečením a použitím repelentov.

V technologickom protokole určiť:

- **opatrenia potrebné na ochranu pred zvieratami a hmyzom, ktoré sa nachádzajú na pracovisku alebo v jeho blízkosti.**

b) Určiť spôsob dorozumievania sa na pracovisku, určiť potrebné signály a určiť spôsob dorozumievania sa s osobami, ktoré pracujú na odlúčených pracoviskách

V technologickom protokole sa musí **stanoviť, ako sa bude uskutočňovať vzájomná komunikácia** (dorozumievanie sa) medzi osobami vykonávajúcimi lesné práce. Určí sa jeden alebo viac spôsobov, napr. ústne – hlasom, mobilnými telefónmi, vysielaciami, určenými zvukovými signálmi, ručnou signalizáciou, či inak.

Tento určený **spôsob dorozumievania** bude používaný **pri bežnom riadení** lesných prác, napr. medzi osobou pracujúcou vo výške (napr. v korune stromu pri zbere semien, pri stavbe lanovky) a osobou na zemi, navzájom medzi osobami obsluhujúcimi lanovku, pri usmerňovaní sústreďovania dreva a pod. Určený spôsob dorozumievania bude využívaný aj v komunikácii so zamestnancami a živnostníkmi pracujúcimi na odlúčených pracoviskách, čo

je dôležité hlavne pri sťaženej kontrole a poskytovaní prvej pomoci, napr. z dôvodu náročných terénnych podmienok, prekonávaní značnej vzdialenosti a pod.

Určený **spôsob dorozumievania sa použije aj v tiesňových situáciách**. Z rôznych dôvodov sa práce v lese často prerušia alebo zmenia (v dôsledku náhlej zmeny poveternostnej situácie, z technologických dôvodov, pri zvýšenom riziku alebo nemožnosti bezpečne pracovať, ...). Preto technologický protokol musí určiť tie dohodnuté signály, ktoré sa použijú po vzniku nebezpečenstva a pri nutnosti prerušenia prác (napr. okamžite zastaviť prácu).

Bezpečnostnú signalizáciu na účely dorozumievania ustanovuje nariadenie vlády SR č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci (ďalej „nariadenie vlády SR č. 387/2006 Z. z.“). V jeho prílohe sú uvedené tieto signály.

V prílohe č. 1 sú uvedené základné signály dávané rukami. [Nariadenie vlády SR č. 387/2006 Z. z.](#) je sprístupnené aj na webovom sídle Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

V technologickom protokole určiť:

- **spôsob dorozumievania sa (napr. hlasom, ručnou signalizáciou...),**
- **vhodné prostriedky na dorozumievanie (napr. vysielачky, ...), ktorými bude zabezpečovaná vzájomná komunikácia medzi zamestnancami na pracovisku, na iných pracoviskách,**
- **spôsob dorozumievania sa v núdzovej situácii a na ten účel dohodnuté signály.**

c) Určiť označenie pracoviska

Po zvážení všetkých okolností vykonávania lesnej práce, ak je to potrebné na zaistenie bezpečného výkonu lesnej práce a bezpečnosti zamestnancov, živnostníkov, iných zamestnancov, či ďalších osôb, ktoré sa na pracovisko môžu dostať aj náhodne, zamestnávateľ a živnostník v technologickom protokole

- **vymedzí pracovisko**, teda určí hranice pracoviska,
- určí, ako bude pracovisko označené, teda **určí miesta označenia a spôsob označenia pracoviska**, napr. výstražnými a zákazovými značkami.

Použit' označenie je potrebné najmä v situáciách, keď sa do pracovného priestoru musí zabrániť vstupu osôb zo susediacich alebo cez pracovisko prechádzajúcich verejne používaných zväžnic, turistických chodníkov, ciest, z obytných a rekreačných sídiel. Zabrániť vstupu na pracovisko možno aj prenosnými zábranami alebo fyzickým strážením na prístupových cestách.

Ide tiež o označenie pracoviska na možných prístupových miestach v prípade výkonu lesnej práce, počas ktorej by sa do ohrozeného priestoru mohli súčasne dostať iné používané mechanizačné prostriedky, kónské poťahy, resp. osoby zo susediacich pracovísk.

Zákazové, výstražné a informatívne označenie sa na príslušné miesta umiestnia pred začatím vykonávania lesných prác a odstránia sa až po skončení vykonávania lesných prác, ak už nehrozí nebezpečenstvo.

Na označenie ohraničenia pracoviska sa použije označenie podľa nariadenia vlády SR č. 387/2006 Z. z. Použijú sa príslušné **značky so zákazom** (napr. tabuľa „Nepovolaným vstup zakázaný“), **s výstrahou** (napr. tabuľa „Iné nebezpečenstvo“, „Nebezpečenstvo pádu alebo pohybu zaveseného bremena“, „Nebezpečenstvo škodlivej alebo dráždivej látky“) spolu **s vysvetľujúcimi dodatkovými tabuľami** (napr. „Pozor – ťažba dreva“, „Pozor – ťažba a sústreďovanie dreva“, „Pozor – aplikácia chemickej látky“). Vyobrazenie týchto značiek je uvedené v prílohe č. 2.

V technologickom protokole určiť:

- **dátum umiestnenia a dátum odstránenia označenia pracoviska, ak práce na pracovisku nebudú vykonané jednorazovo a krátkodobo, ale potrvajú dlhšiu dobu,**
- **hranice priestoru, ktorý bude označený a miesta umiestnenia označenia,**
- **spôsob označenia pracoviska (napr. svetelným zariadením, značkou, akustickým zariadením, bezpečnostnou páskou, prenosnou zábranou, ...),**
- **príslušné zákazové, výstražné a doplnkové tabuľky potrebné na označenie pracoviska.**

d) *Písomne odovzdať pracovisko pred začatím vykonávania lesnej práce*

Odovzdanie a prevzatie konkrétneho lesného pracoviska alebo pracovného miesta na výkon lesnej práce je významné na zabezpečenie pracoviska z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Na ten účel sa použije písomný záznam.

Zamestnávateľ a živnostník, ktorí vykonávajú lesné práce v lesných priestoroch patriacich iným fyzickým osobám alebo právnickým osobám, **sú povinní dohodnúť** s týmito objednávatelmi lesných prác **také zabezpečenie a vybavenie pracoviska, aby výkon lesnej práce bol bezpečný. Práce sa môžu začať až vtedy, keď je pracovisko náležite zabezpečené a vybavené.**

Písomný záznam o odovzdaní a prevzatí pracoviska alebo jeho časti podpíšu určenej osoby zastupujúcej uvedenej firmy. V praxi sa často používa všeobecný a vopred predtlačný formulár záznamu o odovzdaní lesného pracoviska, ktorý je vyplňovaný a doplňovaný podľa špecifických podmienok lesnej práce a lesného pracoviska (pozri prílohu č. 4).

V technologickom protokole určiť:

- **osobu, ktorá** (*meno a funkciu osoby spolu s názvom a sídlom firmy*) **odovzdá pracovisko alebo jeho časť,**
- **osobu, ktorej** (*meno a funkciu osoby spolu s názvom a sídlom firmy*) **sa odovzdá pracovisko alebo jeho časť.**

e) Určiť dôvody na prerušenie alebo ukončenie lesnej práce, ak jej vykonávanie nie je bezpečné

V technologickom protokole zamestnávateľ a živnostník určí **možné dôvody na prerušenie**, prípadne až **ukončenie** vykonávania lesnej práce, ktorej výkon nie je bezpečný. Ide napríklad o nasledujúce príčiny:

- počas práce sa vyskytnú **nedostatky**, ktoré **znemožňujú bezpečnú prácu**, napr. nedostatočné vybavenie pracovnými prostriedkami; poškodený osobný ochranný pracovný prostriedok; ak by sa malo pracovať v ohrozenom priestore zaveseného alebo stojaceho podpíleného stromu; ak by osamotený zamestnanec alebo živnostník mal vykonať prácu so zvýšeným rizikom (napr. ťažiť strom naklonený nad vodou alebo ktorého koruna leží vo vode, ťažiť výrazne nahnuté stromy, ťažiť v polome a na miestach so sústredenými vývratmi),
- pri **podstatnej zmene počasia** – v búrke; počas nízkej viditeľnosti (hmla, hustého sneženia alebo dažďa, tmy – ak nemožno pohľadom kontrolovať ohrozený priestor, ktorým je v prípade ťažby viditeľnosť menšia ako dvojnásobok výšky ťaženého stromu); počas silné-

ho vetra (nemožno dodržať určený smer pádu stromu, zvýšená možnosť pádu vetiev a pod.); počas mrznúceho dažďa; pri okolitej teplote pod -20°C ,

- neťažiť na svahu, ak sa na svahu pod pracoviskom vyskytnú osoby alebo zariadenia; ak vznikne možnosť **samovolného pohybu** spíleného stromu,
- po vzniku náhlej osobnej **zdravotnej indispozície**, napr. náhlej bolesti, závrate, horúčke, mdlobe a pod.,
- po vzniku **pracovného úrazu**.

Musí sa tiež určiť, ako sa bude postupovať po prerušení alebo predčasnom ukončení práce. Prerušenie či ukončenie práce sa musí oznámiť vedúcemu pracovnej skupiny či inému predstaviteľovi zamestnávateľa, musí sa vyžiadať mechanizmus potrebný, aby sa mohlo pokračovať v práci (napr. v prípade podpíleného a zaveseného stromu). Určiť aj to, či sa v práci bude pokračovať až po pokyne vedúceho pracovnej skupiny.

V technologickom protokole určiť:

- **dôvody, pre ktoré zamestnanci a živnostníci musia ihneď dočasne prerušiť prácu alebo ukončiť prácu,**
- **spôsob konania po prerušení alebo ukončení výkonu práce.**

f) Určiť spôsob (formu) vykonávania kontroly osôb pracujúcich na odlúčených pracoviskách

Zamestnávateľ a živnostník v technologickom protokole **určí osobitné podmienky na kontrolu** tých osôb, ktoré vykonávajú lesné práce **na odlúčených pracoviskách**. Účelom takej kontroly je zistiť, **či sú v poriadku** zamestnanci a živnostníci vykonávajúci tieto práce. Odlúčeným pracoviskom sa rozumie pracovný priestor určený na vykonanie lesnej práce, na ktorom sa veľmi ťažko kontroluje výkon práce a najmä sa zložito poskytuje prvá pomoc, napríklad z dôvodu ťažkej a zložitej dostupnosti alebo značnej vzdialenosti od hlavného pracoviska, na ktorom pracuje pracovná skupina. Ide tiež o lokalitu, v ktorej prácu vykonáva osamotená osoba.

Pri každej lesnej práci ide o určenie takého spôsobu kontroly, aby ju bolo možné realizovať v ktorejkoľvek fáze prác – to platí najmä o kontrole prác osôb, ktoré pracujú na odlúčenom pracovisku. Kontrola má byť vykonávaná hlavne vedúcim pracovnej skupiny alebo môže

byť vykonávaná tiež iným určeným členom pracovnej skupiny, a to osobne, na diaľku prostredníctvom vysielacky, mobilného telefónu, volaním a pod. V technologickom protokole sa musí určiť aj to, ako často sa kontrola vykoná, napr. najmenej raz za 30 minút pri ťažbe dreva.

Spôsob riadenia prác na odlúčených pracoviskách vrátane spôsobu kontroly na takých pracoviskách je podmienený polohou odlúčeného pracoviska v lesnom priestore, jeho prístupnosťou, povahou povrchu, terénnymi prekážkami a viditeľnosťou. Hustá a vysoká vegetácia sťažuje vizuálnu kontrolu, či ju až znemožňuje. Preto pri výške vegetácie nad prsnou výškou priemerného človeka (viac ako 1,3 m) sú potrebné iné spôsoby kontroly, ako pri výške porastu do 1,3 m.

V technologickom protokole určiť:

- **kto** (*meno*), **ako často** (*napr. raz za 30 min, 2x za pracovnú zmenu, každú hodinu,...*), **ako** (*napr. osobne, pohľadom, telefónom,...*), **koho** (*určiť odlúčené pracovisko, mená osôb a pod.*) **bude kontrolovať**.

g) Určiť prostriedky na poskytovanie prvej pomoci, určiť spôsob poskytnutia prvej pomoci a určiť spôsob privolania záchrannej zdravotnej služby

Vzhľadom na použitú technológiu, pracovné mechanizmy a iné pracovné prostriedky musí zamestnávateľ **určiť postup a prostriedky potrebné na zvládnutie mimoriadnej situácie** po vzniku pracovného úrazu alebo iného poškodenia zdravia.

Povinný je určiť dostatočné prostriedky, ktorými sa v prípade úrazu, nevoľnosti a inej ujmy na zdraví má poskytnúť prvá pomoc. Zamestnávateľ je povinný vybaviť obväzovým balíčkom na poskytnutie prvej pomoci každého zamestnanca a živnostník sám seba, ak vykonávajú prácu zariadením alebo náradím s ostrím (najmä píla, sekera). Obväzový balíček na poskytnutie prvej pomoci musia mať zamestnanci a živnostníci na pracovisku pri sebe.

Na pracovisku musia byť k dispozícii určené prostriedky (minimálne lekárnička) na poskytnutie prvej pomoci. Obsah lekárničky musí byť dostačujúci na prvé ošetrenie možného poranenia (porezaním, pádom konára, privalením drevom, pritlačením traktorom), uhryznutím zvieraťom, poštipnutím hmyzom, omrznutím, prehriatím,

Zamestnávateľ musí **určiť spôsob poskytnutia prvej pomoci** – v prvej fáze (okamžite) **vyškolenými vlastnými zamestnancami** (spolupracovníkmi) alebo inými osobami nachádzajú

júcimi sa na pracovisku, a ak je poranenie vážne, tak následne aj **zdravotníckym zariadením** nachádzajúcim sa v blízkosti pracoviska, záchrannou zdravotnou službou a pod.

Na účinnú pomoc v núdzovej situácii po vzniku úrazu je potrebné, aby zamestnávateľ určil toho, kto poskytne v prípade potreby prvú pomoc. Mal by to byť najbližší spolupracovník, ktorý je vyškolený na poskytovanie prvej pomoci. Vzhľadom na lokalizáciu pracoviska musí byť v technologickom protokole označené najbližšie zdravotnícke zariadenie. Vedúci pracovnej skupiny je zvyčajne zamestnávateľom určený na to, aby privolal pomoc (telefónne číslo 150 alebo 112, vysielaczkou) vrátane záchranej zdravotnej služby, ak je potrebná.

Zamestnávateľ takisto musí identifikovať spôsob prepravy a možné odvozné prostriedky na prepravu zraneného do zdravotníckeho zariadenia, najmä ak ide o pracovisko na neprístupnom mieste alebo ťažko dostupnom bežným dopravným prostriedkom.

V technologickom protokole určiť:

- **prostriedky na poskytnutie prvej pomoci** (napr. *obväzový balíček, lekárnica, nosidlá, ...*),
- **mená osôb, ktoré poskytnú prvú pomoc,**
- **spôsob a kontaktné údaje** (napr. *tel. číslo*) **na privolanie záchranej zdravotnej služby,**
- **spôsob prepravy zraneného na poskytnutie lekárskej pomoci a dopravné prostriedky na tento účel.**

h) Určiť opatrenia na prechod a pohyb osôb vykonávajúcich lesné práce a na prejazd a pohyb technických zariadení a odvozných prostriedkov na pracovisku, komunikáciách a priestoroch

V záujme zaistenia bezpečnosti osôb a mechanizmov nachádzajúcich sa na pracovisku a komunikáciách, v priestoroch na približovanie, skládkach, pri odvoze dreva, a pod. je nevyhnutné **určiť podmienky pohybu osôb a mechanizmov na pracovisku**, najmä ak musia na pracovisku pracovať a pohybovať sa súčasne ľudia, konské poľahy i mechanizmy.

Pri určovaní bezpečnostných opatrení sa vychádza z rizík vyplývajúcich z charakteru a špecifik používaných pracovísk, ciest a priestorov (napr. hustoty porastu, prekážok v dráhach pohybu, sklonu terénu), z nebezpečenstiev vyskytujúcich sa pri prevádzke používa-

ných mechanizmov (ich svahová dostupnosť) a konštruktívnych požadavkov. Pre tieto opatrenia je rozhodujúcim najmä priestor na pohyb prostriedkov na sústreďovanie dreva.

Ohrozenie života a zdravia osôb je najlepšie eliminovať **zabránením vstupu** do ohrozených priestorov **a zamedzením súčasnej práce a súčasnému pohybu osôb a mechanizmov** a na ten účel použiť technické prostriedky (napr. dočasné zábrany), fyzický dozor na pracovisku a stráženie na prístupových komunikáciách, zabrániť vstupu do ohrozeného priestoru **umiestnením výstražného bezpečnostného označenia (značky podľa nariadenia vlády SR č. 387/2006 Z. z.)**.

Ak nemožno zabrániť súčasnej práci osôb a mechanizmov na pracovisku, komunikáciách a pracovných priestoroch, ak nemožno zabrániť vstupu ľudí a mechanizmov na pracovisko, komunikácie a do pracovných priestorov, nevyhnutné je

- **určiť** (regulovať) **postupnosť prác** tak, ako majú nasledovať po sebe,
- **určiť podmienky na súčasnú prácu a prechod** iných ľudí a technických zariadení po nich

tak, aby nebol ohrozený život a zdravie osôb vykonávajúcich lesnú prácu na pracovisku ani život a zdravie prechádzajúcich osôb či bezpečnosť pracujúcich a prechádzajúcich mechanizmov.

V grafickej časti technologického protokolu vyznačiť skutočnú situáciu v danom poraste s vyznačením pracoviska, dráh pohybu mechanizmov, miesta skládok dreva a ďalších údajov potrebných pre bezpečný výkon prác (napr. označiť miesta na umiestnenie príslušných bezpečnostných tabúľ a pod.).

V technologickom protokole určiť:

- **preventívne a ochranné opatrenia potrebné na zaistenie bezpečného pohybu osôb na lesnom pracovisku a na komunikáciách,**
- **preventívne a ochranné opatrenia potrebné na zaistenie bezpečného pohybu použitých technických zariadení na lesnom pracovisku a po komunikáciách, najmä určiť mechanizmy potrebné na prácu vzhľadom na ich svahovú dostupnosť a určiť jazdné dráhy,**
- **postupnosť prác vykonávaných na tom istom pracovisku,**
- **špecifické podmienky na súčasný pohyb osôb a mechanizmov na pracovisku a komunikáciách.**

i) Určiť opatrenia na zabezpečenie podmienok na manipuláciu s drevom vrátane jeho uskladňovania

Na zaistenie ochrany života a zdravia je nevyhnutné rešpektovať základné princípy práce (nakladania) s drevom pri mechanizovanom spracúvaní dreva i pri ručnej manipulácii s drevom.

V záujme dodržania bezpečného narábania s drevom pri jeho sústredovaní je nevyhnutné určiť a vykonať opatrenia na **odstránenie prekážok v priestore sústredovania** dreva. Rozhodujúcim pre určenie bezpečnostných opatrení pri manipulácii s drevom je použitý spôsob sústredovania dreva a smer sústredovania dreva, spôsob skladovania dreva, požiadavky na sortimentáciu dreva vykonávanú na skládke v lese a použitá technológia nakladania a odvozu dreva.

Opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri manipulácii na skládkach dreva v lese sú určené použitými technológiami a technickými zariadeniami. Podľa použitého spôsobu sústredovania (traktor, konský poťah, lanovka, smerová kladka...) určí sa pracovný postup, organizácia práce, určia sa ohrozené priestory, miesta skládok dreva, výška hromád dreva a podľa nich sa stanovujú bezpečnostné opatrenia.

V grafickej časti technologického protokolu je potrebné **vyznačiť smer sústredovania** dreva, **miesta skládok** dreva a **organizáciu práce na skládkach** dreva.

V technologickom protokole určiť:

- **určiť bezpečnostné opatrenia na mechanizovaný i ručný spôsob práce s drevom,**
- **požiadavku na odstránenie prekážok pred začatím sústredovania,**
- **preventívne a ochranné opatrenia potrebné na zaistenie bezpečnej manipulácie s drevom, najmä pri sústredovaní dreva,**
- **smer sústredovania dreva**
- **preventívne a ochranné opatrenia potrebné na zaistenie bezpečnej práce na lesných skládkach dreva,**
- **špecifické podmienky na súčasný pohyb osôb a mechanizmov.**

Poznámka:

Požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na manipulačno-expedičných skladoch zamestnávateľa ustanovia v prevádzkovo-bezpečnostnom poriadku,

ktorý zahrnie opatrenia pre skladovanie dreva a zariadenia na skladovanie, pre prácu na manipulačnej linke, na nakladanie a odvoz dreva.

j) Vymedziť jednotlivé činnosti pri lesnej práci tak, aby boli vykonávané bezpečne z hľadiska ich nadväznosti

Na jednom lesnom pracovisku sa často vykonáva viac jednotlivých lesných prác alebo práce vykonáva viacej osôb, prípadne aj viacej mechanizmov. Hlavnou úlohou v takej situácii je zabezpečiť, aby sa pri práci navzájom neohrozovali osoby vykonávajúce lesné práce na jednom pracovisku alebo na dvoch a viacerých blízkyh pracoviskách. Preto je mimoriadne dôležité určiť príslušné organizačné opatrenia, najmä určiť časovú postupnosť vykonávania jednotlivých lesných prác vykonávaných vo vzájomnej blízkosti, napr.

- pripraviť pracovisko (bezpečnostne označiť pracovisko, primerane očistiť okolie ťaženého stromu, pripraviť ústupovú cestu, primerane vyčistiť priestor určený na sústreďovanie dreva, resp. na jeho skladovanie),
- vykonať požadovanú hlavnú pracovnú činnosť (napr. spíliť strom),
- urobiť nadväzujúce úkony (napr. odvetviť spílený strom), sústrediť drevo na lesnú skládku),
- opustiť pracovisko, odstrániť bezpečnostné označenie.

Nezabudnúť na možné komplikácie, napr. na možnosť zavesenia spilovaného stromu a nutnosť zabezpečiť potrebný mechanizačný prostriedok na jeho bezpečné stiahnutie na zem a až potom začať sústreďovať drevo.

Jednoznačne a konkrétne určiť tie práce, ktoré sa na jednom pracovisku budú vykonávať

- súčasne (napr. ťažba, odvetvovanie, krátenie dreva, ...),
- alebo budú vykonávané jedna po druhej, tzn. určená práca začne až po ukončení predchádzajúcej (napr. odvetvovanie dreva na dvoch pracovných miestach na svahu pod sebou; sústreďovanie až po odvetvení všetkých kmeňov na pracovisku).

V technologickom protokole určiť:

- či dve a viaceré práce budú na pracovisku alebo na blízkyh pracoviskách vykonávané súčasne alebo až po sebe,

- **preventívne a ochranné opatrenia potrebné na bezpečný výkon prác vykonávaných súčasne alebo po sebe.**

k) Určiť vedúceho pracovnej skupiny

Prácu na jednom pracovisku v lese často vykonáva viac zamestnávateľových zamestnancov a viac živnostníkov. Ich životy a zdravie pri plnení pracovných úloh sú preto v skutočných pracovných podmienkach veľmi často ohrozené. Riadenie a koordinácia vykonávania lesnej práce na konkrétnom pracovisku je preto základným prvkom pri prevencii, príprave a vykonávaní opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Vedúci pracovnej skupiny organizuje a koordinuje výkon lesnej práce v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ak na jednom pracovisku pracujú dve alebo viac osôb vykonávajúcich lesné práce. Vedúceho pracovnej skupiny na lesnom pracovisku určuje tento zamestnávateľ alebo si ho stanovujú živnostníci spomedzi seba, ak lesnú prácu vykonávajú len živnostníci.

V technologickom protokole určiť:

- **meno vedúceho pracovnej skupiny.**

14. ĎALŠIE ÚLOHY VEDÚCEHO PRACOVNEJ SKUPINY

Vedúci pracovnej skupiny organizuje vykonávanie lesnej práce na konkrétnom pracovisku z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Dbá, aby sa prakticky uskutočnili všetky určené bezpečnostné opatrenia. Ak je to potrebné stanovuje bezpečné pracovné postupy, napr. v prípade nových okolností, ktoré vznikli počas práce a s ktorými technologický protokol neuvažoval. Ak pripravené bezpečnostné opatrenia nemožno uskutočniť, je na vedúcom pracovnej skupiny, aby zabezpečil bezpečný postup, resp. zastavil výkon práce.

a) Uplatňuje prevenciu

Rizikovými sú najmä lesné práce vykonávané vo vzájomnej blízkosti a tie, ktoré sa vykonávajú súčasne, resp. bezprostredne po sebe. Vedúci pracovnej skupiny počas výkonu lesnej práce musí najmä dbať, aby sa navzájom neohrozovali zamestnanci a živnostníci vykonávajú-

ce tieto lesné práce. Na ten účel **uplatňuje a koordinuje vykonávanie preventívnych a ochranných opatrení určených v technologickom protokole**, a to

- v rámci organizačného a technického zabezpečenia vykonania tých lesných prác, ktoré sa vykonávajú súčasne, v blízkosti alebo nasledujú bezprostredne časovo po sebe,
- pri určenom postupnom vykonávaní jednotlivých lesných prác, tzn. na základe preventívnych a ochranných opatrení určených v technologickom protokole stanovuje kedy sa jednotlivé pracovné činnosti začnú vykonávať.

b) Oboznamuje

Vedúci pracovnej skupiny **oboznámi** zamestnancov a živnostníkov, ktorí budú vykonávať lesnú prácu na danom pracovisku, **bezprostredne pred začatím práce na danom pracovisku** s aktuálnymi informáciami o

- lesných prácach, ktoré sa budú vykonávať na danom lesnom pracovisku, o organizácii týchto prác a smere postupu prác,
- bezpečnom pracovnom postupe platnom na vykonávanie danej lesnej práce na danom pracovisku so zreteľom na druh dreveniny, zdravotný stav stromov a terén pracoviska,
- zmenách pracovných postupov podľa aktuálnych poveternostných podmienok,
- zvláštnostiach pracoviska,
- pozícii iných osôb na iných pracovných miestach na danom pracovisku,
- určenom spôsobe komunikácie a bezpečnostnej signalizácii,
- dohodnutých signáloch na oznámenie vzniku nebezpečenstva a prerušenia práce,
- dôvodoch na prerušenie práce a ukončenie práce,
- konaní po vzniku nebezpečenstva a prerušení práce,
- iných skutočnostiach významných pre zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

c) Kontroluje

Vedúci pracovnej skupiny kontroluje

- či zamestnanci a živnostníci dodržiavajú bezpečný spôsob práce a určený technologický postup,

- bezpečný stav technických zariadení a bezpečný spôsob ich používania,
- používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.

d) Riadi

Počas vykonávania lesnej práce vedúci pracovnej skupiny vydáva zamestnancom a živnostníkom pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä pokyny na prerušenie lesnej práce, ak jej vykonávanie nie je bezpečné.

15. ZHRNUTIE

V technologickom protokole určiť podľa potreby opatrenia na zaistenie bezpečného a zdravie nepoškodzujúceho spôsobu práce, a to:

- **podľa používanej technológie, techniky a pracovného postupu (bod 13 a)**
- **podľa polohy, stavu a prístupnosti pracovísk a pracovných miest a podľa povahy ich povrchu (bod 13 aa)**
- **podľa svahovitosti terénu pracovísk a pracovných miest a podľa druhu vykonávaných lesných prác (bod 13 aa)**
- **podľa hospodárskeho tvaru, stavu lesného porastu, zdravotného stavu drevín (bod 13 aa)**
- **začiatok a smer postupu prác (bod 13 aa)**
- **podľa použitého hospodárskeho spôsobu (bod 13 aa)**
- **podľa susediacich pracovísk a pracovných miest a podľa druhu lesných prác na nich vykonávaných (bod 13 aa)**
- **podľa povahy v blízkosti sa nachádzajúcich ciest, zväžnic, chodníkov, vodných tokov a pod. (bod 13 aa)**
- **podľa povahy v blízkosti sa nachádzajúcich objektov, technických zariadení, ciest a vedení (bod 13 aa)**
- **podľa vykonávanej lesnej práce a použitých technických zariadení a pracovných postupov (bod 13 ab)**
- **potrebné osobitné preventívne a ochranné opatrenia pre lesné práce so zvýšeným rizikom (bod 13 ab)**

- **postupnosť prác na tom istom pracovisku (bod 13 ab)**
- **podľa existujúcich a možných poveternostných a klimatických podmienok (bod 13 ac)**
- **podľa možných extrémnych poveternostných podmienok (bod 13 ac)**
- **podľa zvierat a hmyzu, ktoré sa nachádzajú na pracovisku alebo v jeho blízkosti (bod 13 ad)**
- **spôsob dorozumievania sa (bod 13 b)**
- **vhodné prostriedky na dorozumievanie (bod 13 b)**
- **spôsob dorozumievania sa v núdzovej situácii a na ten účel dohodnuté signály (bod 13 b)**
- **dátum umiestnenia a dátum odstránenia označenia pracoviska, ak práce na pracovisku nebudú vykonané jednorazovo a krátkodobo, ale potrvajú dlhšiu dobu (bod 13 c)**
- **hranice priestoru, ktorý bude označený a miesta umiestnenia označenia (bod 13 c)**
- **spôsob označenia pracoviska (bod 13 c)**
- **príslušné zákazové, výstražné a doplnkové tabuľky na označenie pracoviska (bod 13 c)**
- **osobu, ktorá odovzdá pracovisko alebo jeho časť (bod 13 d)**
- **osobu, ktorej sa odovzdá pracovisko alebo jeho časť (bod 13 d)**
- **dôvody na okamžité dočasné prerušenie práce alebo ukončenie práce (bod 13 e)**
- **spôsob konania po prerušení alebo ukončení výkonu práce (bod 13 e)**
- **kto, ako často, ako, koho bude kontrolovať (bod 13 f)**
- **prostriedky na poskytnutie prvej pomoci (bod 13 g)**
- **meno osoby, ktorá poskytne prvú pomoc (bod 13 g)**
- **spôsob a kontaktné údaje na privolanie záchranej zdravotnej služby (bod 13 g)**

- **spôsob prepravy zraneného na poskytnutie lekárskej pomoci a dopravné prostriedky na tento účel (bod 13 g)**
- **opatrenia na pohyb osôb na lesnom pracovisku a na komunikáciách (bod 13 h)**
- **opatrenia na pohyb použitých technických zariadení na lesnom pracovisku a po komunikáciách, najmä vzhľadom na ich svahovú dostupnosť a určit' jazdné dráhy (bod 13 h)**
- **postupnosti prác vykonávaných na tom istom pracovisku (bod 13 h)**
- **špecifické podmienky na súčasný pohyb osôb a mechanizmov na pracovisku a komunikáciách (bod 13 h)**
- **opatrenia na mechanizovaný i ručný spôsob práce s drevom (bod 13 i)**
- **požiadavku na odstránenie prekážok pred začatím sústred'ovania (bod 13 i)**
- **opatrenia na manipuláciu s drevom, najmä pri sústred'ovaní dreva (bod 13 i)**
- **smer sústred'ovania dreva (bod 13 i)**
- **opatrenia na prácu na lesných skládkach dreva (bod 13 i)**
- **či dve a viaceré práce budú na pracovisku alebo na blízkyh pracoviskách vykonávané súčasne alebo až po sebe (bod 13 j)**
- **opatrenia na výkon prác súčasne alebo po sebe (bod 13 j)**
- **meno vedúceho pracovnej skupiny (bod 13 k)**

Vzor

A. Formulár technologického protokolu pre lesnú prácu – spoločná časť

(vypracuje vykonávateľ lesnej práce – vedúci pracoviska zodpovedný THZ)

Vykonávateľ lesnej práce	
Miesto výkonu práce, č. porastu	
Vedúci pracovnej skupiny	

Lesná práca

☐ Lesná práca s motorovou pílou	☐ Ťažba dreva	☐ Sústreďovanie dreva
☐ Manipulácia s drevom a uskladňovanie dreva	☐ Odvoz dreva, nakladanie a vykladanie dreva	
☐ Zber semien	☐ Iná lesná práca :	

Opatrenia zohľadňujúce nebezpečenstvá a riziká vyplývajúce z charakteru pracoviska, pracovných úkonov, klimatických podmienok a možného ohrozenia zvieratami alebo hmyzom určené podľa Zákazkového listu a povahy pracoviska.

Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci prijímam tieto opatrenia:

1.
2.
3.
4.
5.

.....(viac opatrení uviesť na priloženom liste)

Určenie spôsobu dorozumievania sa s osobami vykonávajúcimi lesné práce

a) signály

Všeobecné signály		
ŠTART Výstraha Začiatok signálu <i>Obe ramená sú vystreté vodorovne, dlane sú obrátené dopredu</i>	STOP Prerušenie Koniec pohybu <i>Pravé rameno smeruje hore, dlaň je obrátená dopredu.</i>	KONIEC Koniec činnosti <i>Obe ruky sú tesne nad sebou vo výške hrudníka.</i>
Ďalšie dohodnuté signály		
.....

b) komunikácia na odlúčených pracoviskách (v intervale maximálne do 30 minút).

Určený dorozumievací prostriedok

☐ mobil	☐ vysielacia	☐ zvukový signál	☐ iné:
--------------------------------	-------------------------------------	---	-------------------------------------

Označenie pracoviska, ak to vyplýva zo „Zákazkového listu“ alebo z povahy pracoviska

Miesto umiestnenia označenia	Číslo značky	Číslo dodatkového tabule

Nepovolaným vstup zakázaný (spolu so značkou č.2, 3 alebo 4 a príslušnou dodatkovou tabuľou)

Nebezpečenstvo škodlivej alebo dráždivej látky

Iné nebezpečenstvo

Nebezpečenstvo pádu alebo pohybu zaveseného bremena

Dodatkové tabule:

1. **POZOR ŤAŽBA DREVA**

2. **POZOR ŤAŽBA A PRIBLIŽOVANIE DREVA**

3. **POZOR APLIKÁCIA CHEMICKEJ LÁTKY**

Dôvody na prerušenie lesnej práce, ak jej vykonávanie nie je bezpečné sú:

silný vietor (*ak nie je možné bezpečne vykonávať prácu alebo ak hrozí pád stromu alebo jeho časti*)
znižená viditeľnosť (hmla, sneženie, dážď) (*ak nie je možné pohľadom skontrolovať celý ohrozený priestor*), mrznúci dážď, silný mráz (-20°C a menej) alebo pohyb cudzích osôb v ohrozenom priestore

Vybavenie osôb vykonávajúcich lesné práce prostriedkami na poskytovanie prvej pomoci
jednotlivec - osobný ochranný balíček; pracovná skupina - autolekárnička, prenosná lekárnička

Prvá pomoc je povinný bezodkladne poskytnúť najbližší spolupracovník a v závislosti od poranenia následne privolať rýchlú lekársku službu na čísle 112, resp. 155 alebo leteckú záchrannú službu AMS na tel. čísle 18155 a taktiež zodpovednú osobu zamestnávateľa:

Opatrenia na sprístupnenie pracoviska, komunikácií a priestorov na prechod a pohyb osôb vykonávajúcich lesné práce a na prejazd a pohyb technických zariadení a odvozných prostriedkov vyplývajú z grafickej časti Zákazkového listu (*Pri sústreďovaní dreva lanovkami priložiť montážne listy*):

1.
 2.
 3.
-(*viac opatrení uviesť na priloženom liste*)

Ďalšie opatrenia okrem opatrení vyplývajúcich z príloh vyhlášky 46/2010 Z. z. vrátane opatrení pre zabezpečenie podmienok manipulácie s drevom a jeho uskladňovania

1.
 2.
 3.
-(*viac opatrení uviesť na priloženom liste*)

Vymedzenie jednotlivých činností pri lesnej práci tak, aby boli zabezpečené z hľadiska ich nadväznosti

rozpísať postupnosť krokov pracovného cyklu – príprava pracoviska, pracovná činnosť, nadväzujúce úkony, ukončenie prác, opustenie pracoviska

Dolu podpísané osoby prehlasujú že boli oboznámené s technologickým postupom lesných prác, opatreniami na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a „Zákazkovým listom“ pred ich vykonaním.

Organizáciu lesnej práce z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zabezpečuje vedúci pracovnej skupiny. V prípade jeho neprítomnosti ďalší člen pracovnej skupiny podľa poradia.

meno a priezvisko	podpis
-vedúci pracovnej skupiny	
-člen pracovnej skupiny	
-člen pracovnej skupiny	
-člen pracovnej skupiny	

Kontrola dodržiavania technologického postupu, stavu a spôsobu používania technických zariadení a používania osobných ochranných pracovných prostriedkov

Dátum	Zistenie	podpis

Technologický protokol vypracoval: schválil:

Prílohy: Zákazkový list, Technologický postup na

Technologický protokol prevzal: dátum vedúci pracovnej skupiny

Vzor

B. Formulár technologického protokolu – osobitná časť pre ťažbu, sústred’ovanie a manipuláciu dreva

Miesto výkonu práce, č. porastu:.....

Objednávateľ práce:
Vykonávateľ práce:
Charakteristika porastu : Hospodársky tvar lesa: ☐ vysoký ☐ nízky Hospodársky spôsob: ☐ podrastový maloplošný ☐ podrastový veľkoplošný ☐ holorubný maloplošný ☐ holorubný veľkoplošný ☐ výberkový stromový ☐ výberkový skupinový ☐ účelový stromový ☐ účelový skupinový Pôda: ☐ únosná ☐ neúnosná Charakteristika terénu: sklon:% ☐ samovoľný pohyb skál, kameňov Terénne prekážky: ☐ strže, výmole ☐ líniové stavby ☐ budovy ☐

iné

Vegetácia:

- etážový porast podrast do výšky 1,3 m podrast s výškou nad 1,3 m
 iné

Vodné pomery:

- trvalé vodné toky jazerá vodné nádrže podmáčané stanovišťa
 iné

Stav porastu:

- výskyt suchárov nahnité stromy zlomy polomy kalamita
 rozpracovaný porast samovoľný pohyb kmeňov zavesené stromy

Iné:

Iné dôležité informácie:

Ohrozenie zvieratami: kliešte komáre výskyt veľkých šeliem

Výskyt ochorení prenosných zvieratami:

Druh ťažby:

- predrubná úmyselná rubná úmyselná predrubná náhodilá
rubná náhodilá rozptýlená kalamita sústredená kalamita
 iné

Technológia pre výkon ťažby:

- motorová píla viacúčelový stroj
 iné

Použitie chemických látok – názov, účel, zdôvodnenie:

.....

Sústredovanie dreva

Konským poťahom Traktorom Lanový dopravný systém Grav. spúšťanie dreva

Metódy: stromová surové kmene krátené kmene výrezy ostatné do 3 m

Iné:

Manipulácia: surové kmene krátené kmene výrezy ostatné do 3 m

Iné:

Technologický nákres:

(mierka 1:10 000)

Vysvetlivky:

(uviesť význam použitých značiek)

Ostatné dojednania:

Objednávateľ odovzdáva miesto výkonu prác na základe tohto protokolu zhotoviteľovi za účelom plnenia

zmluvy na dobu a za podmienok stanovených zmluvou. Tento technologický protokol tvorí súčasť zmluvy.

Vykonávateľ práce týmto technologickým protokolom preberá miesto výkonu prác. Na základe informácií uvedených v zázname o odovzdaní lesného pracoviska, v tomto technologickom protokole a na základe vlastných zistení, súvisiacich so strojmi, zariadeniami, technológiami alebo inými dôležitými informáciami vyhodnotí možné ohrozenia, stanoví mieru rizika a na základe týchto informácií poskytne príslušné osobné ochranné prostriedky svojim zamestnancom, resp. o povinnosti plniť tieto povinnosti informuje svojich subdodávateľov a zabezpečí zmluvne ich splnenie.

Podmienky pohybu osôb vykonávajúcich kontrolu na pracovisku a dátum začatia a ukončenia prác sú dohodnuté v zmluve.

Ďalšie dohodnuté podmienky:

.....

.....

.....

.....

Dňa: **Objednávateľ:** **Vykonávateľ:**

Dole podpísané osoby prehlasujú že boli oboznámené s technologickým protokolom lesných prác, opatreniami na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pred ich vykonaním. Organizáciu lesnej práce z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zabezpečuje vedúci pracovnej skupiny. V prípade jeho neprítomnosti ďalší člen pracovnej skupiny podľa poradia.

meno a priezvisko	podpis
-vedúci pracovnej skupiny	
-člen pracovnej skupiny	
-člen pracovnej skupiny	
-člen pracovnej skupiny	

Vzor

C. Formulár technologického protokolu – osobitná časť pre pestovateľská činnosť

Miesto výkonu práce, č. porastu:.....

Objednávateľ práce:
Vykonávateľ práce:
<p>Charakteristika porastu :</p> <p>Pôda: ☐ úrodná ☐ neúrodná</p> <p>Charakteristika terénu: sklon:% ☐ samovoľný pohyb skál, kameňov</p> <p>Terénne prekážky: ☐ strže, výmole ☐ líniové stavby ☐ budovy ☐</p> <p>iné</p> <p>Vegetácia:</p> <p>☐ etážový porast ☐ podrast do výšky 1,3 m ☐ podrast s výškou nad 1,3 m</p> <p>☐ iné</p> <p>Vodné pomery:</p> <p>☐ trvalé vodné toky ☐ jazerá ☐ vodné nádrže ☐ podmáčané stanovišťa</p> <p>☐ iné</p> <p>Stav porastu:</p>

- výskyt suchárov nahnité stromy zlomy polomy kalamita
 rozpracovaný porast
iné:

Iné dôležité informácie:

Ohrozenie zvieratami: kliešte komáre výskyt veľkých šeliem

Výskyt ochorení prenosných zvieratami:

Druh vykonávaných prác:

Obnova lesa: prvé zalesňovanie opakované zalesňovanie
 sadenice obaľované sadenice voľnokorenné

Iné:

Úprava plôch po ťažbe: pálením bez pálenia

Iné:

Chemické ošetrovanie hromád mechanizované ručne

Iné:

Celoplošná príprava pôd: chemickým ošetrovaním bez chemického ošetrovania

Iné:

Ošetrovanie mladých porastov: okopávaním oborávaním

Iné:

Ochrana mladých porastov-

- proti burine: ručne chemicky krovinorezom
- proti zverí: chemicky oplocovaním individuálne mechanicky

- iné:

Plečí rub a výsek krov: prestrihávkou plečí rub a výsek

Prečistky: s rozčleňovaním bez rozčleňovania

Chemické ošetrovanie dreva:

Vyvetvovanie:

Iné činnosti:

Technologický náčrt

(mierka 1:10 000)

Vysvetlivky:

(uviesť význam použitých značiek)

Ostatné dojednania:

Objednávateľ odovzdáva miesto výkonu prác na základe tohto protokolu vykonávateľovi za účelom plnenia

zmluvy na dobu a za podmienok stanovených zmluvou. Tento technologický protokol tvorí súčasť zmluvy. **Vykonávateľ** týmto technologickým protokolom preberá miesto výkonu prác. Na základe informácií uvedených v tomto technologickom protokole a na základe vlastných zistení, súvisiacich so strojmi, zariadeniami, technológiami alebo inými dôležitými informáciami vyhodnotí možné ohrozenia, stanoví mieru rizika a na základe týchto informácií poskytne príslušné osobné ochranné prostriedky svojim zamestnancom, resp. o povinnosti plniť tieto povinnosti informuje svojich subdodávateľov a zabezpečí zmluvne ich splnenie.

Podmienky pohybu osôb vykonávajúcich kontrolu na pracovisku a dátum začatia a ukončenia prác sú dohodnuté v zmluve.

Ďalšie dohodnuté podmienky:

.....

.....

Ďalšie dohodnuté podmienky:

.....

.....

.....

Dňa: **Objednávateľ:**..... **Vykonávateľ:**

Príklady značiek a dodatkových tabúľ používaných pri lesnej práci

Značky:

Nepovolaným vstup zakázaný
(aj spolu s príslušnou dodatkovou tabuľou)

Nebezpečenstvo škodlivej
alebo dráždivej látky

Iné nebezpečen-
stvo

Nebezpečenstvo pádu alebo
pohybu zaveseného bremena

Dodatkové tabule

**POZOR ŤAŽBA
DREVA**

**POZOR ŤAŽBA
A SÚSTREĎOVANIE
DREVA**

**POZOR APLIKÁCIA
CHEMICKEJ LÁTKY**

Vzor záznamu o odovzdaní lesného pracoviska

Objednávateľ práce: Meno (firma):
--

Vykonávateľ práce – dodávateľ Číslo zmluvy: Meno (firma):
--

Miesta výkonu práce JPRL:	OM:
----------------------------------	------------

Špecifiká ochrany prírody Územia NATURA 2000 biotop EV,NV vtáčie územie *stupeň ochrany prírody* 1, 2, 3, 4, 5
 stromy ponechané na dožitie ks: Ihlič: List: hniezdne stromy vzácnych druhov vtákov ks: iné významné miesta ochrany prírody
Dôležité obmedzenia:

CHARAKTERISTIKA PORASTU

Pôdne pomery: únosná pôda neúnosná pôda terénne prekážky priemerný sklon pre ťažbu %, pre približovanie %
Vegetácia: etážový porast prízemná vegetácia trnitý podrast prirodzené zmladenie
Vody: trvalé vodné zdroje strže a výmole podmáčané stanovišťa ochranné pásmo 1.st., 2.st., 3.st.
Miesto osobitného významu: historická pamiatka miestne významné miesto turisticky významné miesto
iné:

BOZP
Tiesňové volania: 112, Najbližšia nemocnica: **Najbližší telefón:**
Vedúci pracovnej skupiny (meno, telefón):

použitie primeraných osobných ochranných pracovných prostriedkov pohyb verejnosti alebo pracovníkov zadávateľa v poraste
 stanovenie dorozumievacích signálov zvýšený výskyt kliešťov - kliešťové infekčné ochorenia turistický chodník
 signál mobilnej siete výskyt suchých a nahnitých stromov, zlomov, polomov a vývratov líniové stavby, budovy
 spracovanie sústredenej kalamity možnosť samovoľného pohybu kameňov a kmeňov použitie výstražných značiek
 spracovanie rozptýlenej kalamity poskytnutá karta bezpečnostných údajov chemickej látky

Názov a druh použitej chemickej látky:
Účel a odôvodnenie použitia chemickej látky:
Iné:

**Z uvedených informácií o nebezpečenstvách a ohrozeniach, ako aj z iných informácií uvedených v tomto protokole odvodzuje zhotoviteľ možné riziko – pravdepodobnosť vzniku poškodenia zdravia a závažnosť poškodenia zdravia.
Pozor, na pracovisku sa môžu vyskytnúť aj iné nebezpečenstvá, ktoré nebolo možné identifikovať pri odovzdávaní pracoviska alebo súvisia s poveternostnými vplyvmi.**

TECHNOLÓGIE PRE VYKONANIE PRÁC

Ťažba dreva: JMP viacoperačný stroj
počet, objem a spôsob vyznačenia stromov určených na ťažbu podľa drevín:
 kmene mimoriadnej kvality - množstvo v m³: počet ks:
Sústredovanie dreva: stromová surové kmene krátené kmene výrezy ostatné (do 3 m)
Manipulácia: surové kmene krátené kmene výrezy ostatné (do 3 m) iné:
Kvalitatívne požiadavky
 prípustné poškodenie ostávajúcich stromov v poraste: do % ks prípustné poškodenie prirodzeného zmladenia do %
 ošetrovanie poškodených stromov (Pellacolom a p.) do 5 hodín prípustná hĺbka koľají: do 30 cm
 odstránenie ťažbových zbytkov z korýt vodných tokov a lesných ciest použitie upínacích pásov (ochrana územkov pred prasknutím)
 vykonanie potažbovej úpravy porastovej plochy a dopravných dráh vybavenosť mechanizmov vapexom
 každý pracovný stroj používaný pri spracovaní dreva a zvyškov po ťažbe musí byť vybavený aspoň jedným prenosným hasiacim prístrojom vhodného druhu s hmotnosťou náplne hasiacej látky najmenej 5 kg
Iné:

Priebežná kontrola

dátum: meno, podpiszistenie.....
dátum: meno, podpiszistenie.....
dátum: meno, podpiszistenie.....
dátum: meno, podpiszistenie.....
dátum: meno, podpiszistenie.....

DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

Např: Označenie pracoviska zabezpečí:

Použitie označenie a jeho umiestnenie:

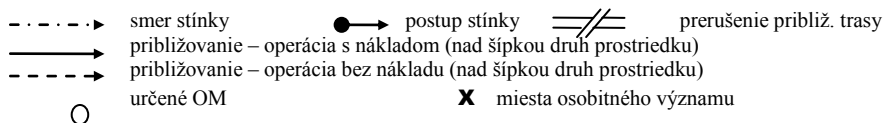

Fyzické stráženie pracoviska zabezpečuje:

GRAFICKÁ ČASŤ (napr.: náčrtok JPRL a ťažbovo – obnovného postupu)

Ťažba dreva

Sústredovanie dreva

Ostatné dojednania

Objednávateľ odovzdáva miesto(a) výkonu prác uvedené v tomto zázname zhotoviteľovi za účelom plnenia predmetu zmluvy na dobu jeho vykonania za podmienok stanovených v zmluve, dodatku k zmluve alebo v tomto zázname.

Svojim podpisom potvrdzujem, že som od objednávateľa dostal dostatočné informácie a pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej ochrany, ktoré sú platné pre priestory a pracoviská objednávateľa, v ktorých budem vykonávať činnosť v zmysle zmluvy. Potrebné informácie poskytnem svojim zamestnancom prípadne ďalším zmluvným partnerom najneskoršie pred nástupom na uvedené pracovisko¹. Podpisom zároveň potvrdzujem prevzatie pracoviska.

Objednávateľ je oprávnený vykonať preverenie dodržiavania zmluvných podmienok počas výkonu práce. O vstupe na pracovisko informuje vedúceho pracovnej skupiny.

Tento dokument tvorí neoddeliteľnú prílohu zmluvy.

Termín začatia prác:

Dohodnutý termín ukončenia prác:

Dátum **odovzdania pracoviska:**

Objednávateľ: Dodávateľ:

Hodnotenie kvalitatívnych a technologických požiadaviek

splnenie požiadaviek: áno čiastočne nie

- dodržanie stanovených termínov	☐	☐	☐
- dodržanie určeného technologického postupu a požadovanej kvality prác	☐	☐	☐
- dodržanie limitov poškodenia stromov a prírodz. zmladenia, ošetrovanie poškodených stromov	☐	☐	☐
- dodržiavanie predpisov BOZP, PO a používanie OOPP	☐	☐	☐
- dodržiavanie predpisov týkajúcich sa odpadov a ochrany prírody vrátane rešpektovania jej špecifik	☐	☐	☐
- vykonanie poťažbovej úpravy porastovej plochy, vodných zdrojov a dopravných dráh	☐	☐	☐
- splnenie opatrení uložených na odstránenie zistených nedostatkov	☐	☐	☐

UPLATŇOVANÉ SANKCIE SPOLU

%

Objednávateľ a dodávateľ svojím podpisom potvrdzujú svoj súhlas s hodnotením kvalitatívnych a technologických požiadaviek a so sankciami uvedenými vyššie. Technické jednotky sú uvedené v Evidencii lesníckych činností vykonávaných dodávateľským spôsobom.

Skutočné prevzatie pracoviska: dňa..... Objednávateľ:..... Dodávateľ:

Skutočné ukončenie prác: dňa..... Objednávateľ:..... Dodávateľ:

Miesto pre ďalšie údaje: